

„Braň svůj prostor“, ale pouze pro někoho: Dvojí metr USA ohledně sebeobrany a palestinského boje

Pokud někdo vnikne do vašeho domu, máte právo se bránit?

Ve Spojených státech je odpověď jednoznačná: **ano**. V desítkách států umožňují zákony typu „Stand Your Ground“ (Braň svůj prostor) jednotlivcům použít smrtící sílu k ochraně svého majetku a života – dokonce i na veřejnosti, a dokonce i tehdy, když je ústup možný. Když se však Palestinci, jejichž země je okupována a domy bourány přes sedm desetiletí, pokusí tomuto pokračujícímu násilí bránit, nejenže jim není přiznána stejná morální úvaha – jsou označeni za **teroristy**. Tento rozpor leží v jádru jednoho z nejzjevnějších pokrytectví v moderní mezinárodní politice.

Historický kontext: Koloniální kořeny konfliktu

Nespravedlnost nezačala v roce 1967, 2000 ani 2023. Koncem 19. století, uprostřed vzestupu evropského nacionalismu a antisemitismu, vzniklo **sionistické hnutí** s cílem vytvořit židovskou vlast. V roce 1897 **První sionistický kongres** formálně deklaroval záměr založit tuto vlast v **Palestině**, tehdy součásti Osmanské říše. V té době byla Palestina domovem převážně arabského obyvatelstva a hebrejšтина se používala především jako **liturgický jazyk**, nikoli mluvený. Židovská přítomnost byla minimální, omezená na malé zemědělské osady a roztroušené komunity.

Vše se změnilo s nástupem fašismu v Evropě. Ve 30. a 40. letech 20. století, když Židé prchali před nacistickým pronásledováním, desítky tisíc emigrovaly do **Palestiny pod britským mandátem**, což způsobilo dramatický demografický posun. Napětí vybuchlo. Židovské polovojskové skupiny jako **Irgun** a **Lehi** (Sternova skupina) prováděly činy, které by dnes byly klasifikovány jako **terorismus**: bombardování arabských tržišť, atentáty na britské úředníky a útoky, jako byl bombový útok na **hotel King David** v roce 1946, při němž zahynulo 91 lidí. Dokonce zavraždili **lorda Moyna**, britského ministra státu v Káhiře, a vyhodili do povětří **britské velvyslanectví v Římě**.

Tyto násilné kampaně pomohly učinit britskou správu neudržitelnou. V roce 1947 Británie předala mandát **nově založené Organizaci spojených národů**, která navrhla plán rozdělení. Přestože tvořili Židé **pouze 30 % obyvatelstva** a vlastnili **jen 7 % půdy**, bylo jim přiděleno **56 % Palestiny**. Sionistické milice, nespokojené s tímto, zahájily násilnou kampaň k vyhnání co nejvíce Palestinců. Výsledkem byla **Nakba** – neboli „katastrofa“ – během níž bylo **vyhnáno přes 750 000 Palestinců** a **zničeno přes 500 vesnic**, aby vznikl nový stát Izrael.

Mezinárodní právo a právo na odpor proti okupaci

Podle mezinárodního práva je izraelská přítomnost na **Západním břehu**, ve **Východním Jeruzalémě** a dříve v **Pásmu Gazy** považována za **vojenskou okupaci** – právní status se specifickými povinnostmi. **Čtvrtá Ženevská úmluva** a **Haagské předpisy** výslovně zakazují:

- **Trvalé zabránění okupované půdy**,
- **Přesun obyvatelstva okupující mocnosti** na okupované území (tj. osady),
- A **vykořisťování přírodních zdrojů** ve prospěch okupanta.

Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) to potvrdil v roce 2004, když uvedl, že izraelská zeď a osady jsou nelegální a že Izrael porušuje mezinárodní závazky. **Okupující mocnost** má povinnost chránit **civilní obyvatelstvo**, nikoli ho podrobovat vojenskému právu, demolici domů, zákazům vycházení a omezením pohybu ve stylu apartheidu.

Navíc mezinárodní právo uznává právo národů pod **koloniální nadvládou a cizí okupací na odpor**, včetně ozbrojeného boje. **Rezoluce Valného shromáždění OSN 3246 (1974)** a **37/43 (1982)** potvrzují:

„Legitimitu boje národů za nezávislost, územní celistvost a osvobození od koloniální a cizí nadvlády všemi dostupnými prostředky, včetně ozbrojeného boje.“

To není volná ruka k násilí – odpor musí stále splňovat mezinárodní humanitární právo – ale potvrzuje, že **právo na odpor proti okupaci je legální**. Přesto jsou Palestinci, kteří toto právo uplatňují, téměř vždy označováni za **teroristy**, zatímco okupující mocnost dostává vojenskou pomoc a diplomatické krytí.

Pokračující Nakba: Etnické čištění jinými prostředky

Zatímco se na Nakbu často vzpomíná jako na jednorázovou událost v roce 1948, ve skutečnosti jde o **pokračující proces**. Dnes zůstává přes **7 milionů Palestinců uprchlíky nebo vnitřně vysídlenými osobami**, kterým je odepírán jejich mezinárodně uznaný **právo na návrat**, potvrzený v **Rezoluci OSN 194**. Izrael nadále prosazuje toto odepření, i když uděluje automatické občanství Židům odkudkoli na světě podle svého **Zákona o návratu** – bez ohledu na to, zda oni nebo jejich předci kdy žili v Palestině.

V **okupovaném Západním břehu** je proces vysídlování aktivní a zesiluje. Ozbrojení izraelští osadníci pravidelně provádějí **útoky podobné pogromům** na palestinské vesnice, ničí úrodu, blokují cesty, pálí domy a útočí na rodiny – často pod ochranou nebo lhostejností izraelské armády. Tyto útoky nejsou ojedinělé ani neoprávněné činy; jsou součástí širší státem podporované strategie **postupného etnického čištění**, jejímž cílem je vymazat palestinskou přítomnost z území.

V roce **2024** vydal **Mezinárodní soudní dvůr** historické stanovisko, které prohlašuje, že:

- Všechny **izraelské osady na Západním břehu jsou nelegální**,
- Izrael je musí **vyklidit a zbourat**,
- A musí **odškodnit Palestince** za zničený majetek a ukradenou půdu.

Izrael **toto rozhodnutí ignoroval** a místo toho urychlil výstavbu osad. Spojené státy – navzdory svému údajnému závazku k mezinárodnímu právu – nadále nabízejí **bezpodmínečnou vojenskou a politickou podporu**, chráníce Izrael před smysluplnými důsledky.

Dvojí metr USA v otázce sebeobrany

Nikde není toto pokrytectví zjevnější než při srovnání americké domácí politiky s její zahraniční politikou.

Po celých USA umožňují **zákony Stand Your Ground** občanům použít smrtící sílu k obraně sebe nebo svého majetku. V mnoha státech **neexistuje povinnost ustoupit**, a soudy často upřednostňují narativ sebeobrany i v pochybných případech. Americká kultura tento princip oslavuje jako základní pro svobodu – právo bránit svůj domov, rodinu a půdu před jakýmkoli vetřelcem.

Ale když se Palestinci pokusí udělat přesně to samé – když **brání svůj prostor** proti ozbrojeným osadníkům, okupačním silám, demolicím domů a krádežím půdy – nejsou bráněni. Jsou **demonizováni**. Jsou nazýváni teroristy, cílení drony, sankcionováni, vězněni bez soudu a zabíjeni.

Co to vypovídá o amerických hodnotách, když:

- Majitel domu v Texasu je oslavován za zabití neozbrojeného narušitele,
- Ale palestinský farmář, který se snaží chránit svůj olivový háj před osadníky, je označen za militanta a zatčen?

To není selhání logiky; je to funkce **politické účelnosti**. USA neobhajují právo na sebeobranu univerzálně – obhajují toto právo **když je v souladu s jejich strategickými zájmy a popírají ho, když je ohrožuje**.

Tato selektivní morálka umožňuje Izraeli provádět desetiletí trvající kampaň vyvlastňování, zatímco se prezentuje jako oběť – a Palestincům být učiněni bezstátními, bez hlasu a kriminalizováni za odpor.

Závěr: Zrcadlo amerických hodnot

Spojené státy nemohou nadále nárokovat plášť spravedlnosti, práva a sebeobrany, zatímco **financují, vyzbrojují a obhajují režim apartheidu**, který otevřeně vzdoruje mezinárodnímu právu a násilně potlačuje původní obyvatelstvo.

Pokud je **sebeobrana** právem, musí být uznána jako právo všech lidí – **nejen pro osadníky na Floridě, ale pro pastevce v Hebronu**; nejen pro majitele domů na předměstí, ale pro uprchlíky žijící pod obležením v Gaze.

Dokud se zahraniční politika USA nebude shodovat se stejnými principy, které tvrdí, že zastává na domácí půdě, zůstane spoluvíníkem právě té nespravedlnosti, kterou tvrdí, že nenávidí.

Nakba pokračuje. A stejně tak boj za obranu svého prostoru.